

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Septem Illvstrivm Virorum Poemata

Cesarini, Virginio

Antverpiae, 1662

Nicolavs Lvdovisivs ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-7990

*Quos vehit ad trabeas ventosis Gloria bigis,
Pectora quæ surdo verberare cæca ferit.*

*Tu Bellona vale, & vos ô fera bella, valete,
Et Martis furias docta ciere tuba.*

*Alter pila rotet campis, hastaq; coruscet,
Quà magnus nautis emicat Oarion:*

*Oceani Oarion pedibus qui stagna peragrans
Æquoreis humeros altior extat aquis.*

*At me fallentis carpentem commoda vite
Parnassi adspiciat lenis alumna quies.*

*Sic ego Musarum deuectus præpete pennâ
Eripiar populis, & super astra ferar.*

*Maior & inuidiâ per postuma carmina viuam,
Virtutisq; tuæ, Roma, pœta canar.*

NICOLAUS LUDOVISIUS
ISABELLÆ GESVALDÆ

Sponsæ Venusij Principi.

Accipe Trinacrijs è Regibus edita Virgo
Coniugis ingenuâ scripta notata manu.

*Accipe: concessos narrabit epistola amores,
Sollicitiq; animi nuncia verba feret.*

Nox

Non tot arundineis armantur terga sagittis
 Parthica, quot lacero pectore tela gero.
 Nec sic ardet ager, ventis æstate coortis,
 Pastor ubi flammis pinguibus arua coquit;
 Ut mea tabificis torrentur viscera tædis,
 Feruidus ut nostrum molle cor vrit Amor.
 Vnica tu nostræ causa es pulcerrima curæ,
 Vnica tristitiæ fonsq; modusq; meæ.
 Vritur omnis amans, sed aperti coniugis ignes
 Suscitât, ut viuant, penniger ipse Puer.
 Felices, sociæ iungunt quos fœdera dextræ,
 Iungit & ad thalami gaudia pacta Venus.
 Me tibi connubio puerum data dextera nectit:
 Non vacui nectunt frigida regna thori.
 Te Campana tenet felicior hospite tanto
 Tellus; me inuitum Romula regna tenent.
 Heu mihi quàm longè meus à me disidet ignis!
 Ignis abest longè, sed ferus ardor adest.
 O utinam optato coràm consumerer æstu,
 Explerentq; auidam lumina amata sitim!
 Maceror, & nostro non sit medicina dolori;
 Acer & in latebris pectoris hæret Amor.
 Quid faciam? celerare fugam, sedesq; paternas
 Deserere, & fratris limina cara iuuat.

At vigilis patruï pia me custodia seruat,
Quam cælum, & terræ, fuscaq; regna timent.
Hic mihi discessum optatum, veniamq; roganti,
Causatus puero multa, negauit iter.
Te tamen inuenio, quamquam his regionibus adsis,
Blanditijsq; tuis, quâ datur arte, fruor.
Mente agito vultus ad nostra incendia natos;
Artificis video lumina Amoris opus.
Et meditor flauos crines, & eburnea colla,
Quiq; precor, niueos, sint mea præda, sinus.
Cùm verò hæc meditor, cælum contingere plantis,
Et videor celsi templa habitare Iouis.
At cùm te absentem agnosco, mea gaudia cessant,
Et videor tristi trans Styga puppe rapi.
Solamenq; mali, misero quòd restat amanti,
Legatos qui te, multa, adiere, rogo.
Quid facias posco, de me quodcumque locuta es,
Quæq; scio quero, mox repetita peto:
Qui vultus, quàm forma decens, quàm dulcia verba:
An desiderio tu moueare mei:
Num citharæ cordi tibi sint, num Palladis artes:
Saltanti ut soleas molliter ire pede.
Ecquid in antiquam virtutem gloria regum
Te rapiat: quenam sit tibi culta parens:

Hæc

*Hæc tunc sæpè meo reddunt responsa dolori ,
 O felix tali vulnere quisquis amat !
 Fulua coma est illi , niueo pulcerrima fulget
 Corpore , & incessu numen & ore patet.
 Illius ex facie contorquet fulmina Cypris ;
 Dum loquitur , vernas spargit ab ore rosas.
 Illius in digitis , plectrisq; loquentibus artem
 Musica Phæbei gloria fulget aui.
 Seu choreas ducit , siue est operata Minervæ ,
 Ponè illam triplex Gratia subsequitur.
 Et memor illa tui est , & multa interrogat illa
 Te super , & roseo , dum rogat , igne micat.
 Casta pudicitiam mater , sanctosq; penates
 Servat , & in pacto fœdere amare iubet.
 Ipsa genus factis testatur sanguinis heres ,
 Atque animi ante alias prima puella nitet.
 Hæc mihi respondent cupientes fallere curam :
 Ast alimenta furens hinc sibi sumit Amor.
 Gliscit in immensum , nec se benè continet æstus ,
 Fletibus attenuor , pallor & ora subit.
 Et me cunctarum capiunt fastidia rerum :
 Non pila , non disci , aut flectere ludus equos.
 Non cursus me palma iuuat , puluisq; palaestra :
 Nare per æstivos non mihi cura lacus.*

Quò

Hæc

Quò ruidior primos mens non intelligit ignes,
 Sæuior in teneram spicula figit Amor.
 Leditur à primo detrectans taurus aratro,
 Primaq; languefcit sub iuga missus amans.
 A te principium nostræ duxere fauilla:
 Vltima tu curuo es flamma futura seni.
 Per tua tela, arcus, & per tua, lampadas, arma,
 Sic tibi de superis sæpè triumphus eat.
 Parce puer, puero nulla est me gloria victo;
 Parce, sed ut parcas, cuspide lade magis.
 O me felicem, hic cinerem si fecerit ardor!
 Sit mihi tam pulcro laus in amore mori!
 Gratia sit Superis, talis quod gratia formæ
 Me cepit, cupidis mille petita procis.
 Quæ te ex ingenti Ausoniâ matresq;, viriq;
 Natorum tædis non cupiere nurum?
 Non tot Dulichij proceres, errante marito,
 Ausi sunt nuptæ sollicitare fidem.
 Si te fecisses crudelis præmia pugna,
 Elide nobilior nunc tua terra foret.
 Herculei mallent pro te certasse lacerti,
 Teq; dolo aurigæ Phryx rapuisset equis,
 Quiq; tulit celeris munus Schæneïda plantæ
 Auriferâ mallet te superasse fugâ.

In te laudantur mores, vultusq̄, genusq̄,

Et tibi quas campus dat Venusinus opes.

Sunt quos diuitiæ, sunt quos tua regia tangit,

Et quæ Lucanis iugera bobus aras.

Me tua forma rapit, non mœnia vatis Horati,

Et casti mores sunt mihi flamma decens.

Non tamen hîc vestros ausim damnare triumphos,

Maiorum laudes, & benefacta mari.

Te tua, te veterum comitatur gloria: priscos

Appula Normannos regna loquuntur auos.

Exuijs Arabum, pulsus & victor Achuis,

Robertus patrios auget honore lares.

Illum angustantem cumulatis funerum aceruis.

Vidisti ripas, Aufide lente, tuas.

Turbidus & quatiens validam Rogerius hastam

Armata retulit regiaserta coma.

Chalcidicos campos, & rura Typhoidos Ætne,

Et Capuam hic sceptris pressit, & arua Lami.

Quid memorem Suevas materno è stemmate lauros,

Fluminibus centum quas pater Ister alit?

Hæc alij iactent dulcis præconia fame:

Tu fulges titulis conspicienda tuis.

Tu mihi deuictis melior prouincia turmis;

Exuuiæ, & reges, tu mihi currus eris.

*Ah modo sis facilis, neu connubialia differ
 Gaudia, & inuisa tædia rumpe moræ.
 Sed cur, ut venias, frustra mea vota laborant?
 Non tu causa moræ, sed negat annus iter.
 Torrida cælestis rapidus per brachia Cancrî
 Phœbus. anhelanti sidere ducit equos;
 Atque herbæ sitiunt morientes, & caua siccis
 Stagna arent ripis, omnis & aura silet.
 Pontinæ halantes cænosâ vligine valles
 Æstiuam prohibent fœda per arua viam.
 Nec tutum Cumas, Circesq; vel Anxuris arces,
 Aut Lestrygonium radere puppe salum.
 Non benè Campani mutantur Tybride colles:
 Hic vitio celi nam furit atra lues.
 Corpora grassantes sternunt iuuenilia morbi:
 Ignea vis Urbem dat populata neci.
 Te seruent potius cognatæ regna Casertæ,
 Neu subeas dubiæ tanta pericla viæ.
 Me miserum! vellem tibi non suadere, quod oro
 Ut maneat istic attamen ipse precor.
 Tutius æstiuos istic perferre vapores
 Icarij poteris dum micat ira canis.
 Te gelidis foveant Tifata vberima riuis,
 Quâ niger umbrosas lucus opacat aquas.*

Alcia

Alcinoi superant vestra pomaria silvæ.

Felix qui agricolâ Principe gaudet ager!

Non liquidi desunt fontes, non mollia prata :

Arbor habet frondes, gramine vernat humus.

Quæq; per immensas sunt semina didita terras,

Pandunt insolitas rura per ista comas.

Narcissusq;, crocusq;, & gramina, Solis amores,

Regum & de vario funere surgit honos.

Fama est per vestros errare animalia montes,

Et cicures plumæ versicoloris aues.

Sine igitur pictis rhedâ spatiabere in hortis,

Seu canibus quæres præmia, siue plagis :

Sine pharetræ ritus imitata Dianæ

Torquebis gracili Gnosia tela manu ;

Dent tibi plaudentes argentea lilia Nymphæ,

Et faueant Satyri, Naiadumq; chori.

Adsitis nemorumq; Deæ, rurisq; puellæ :

Pulcrior in vestros Cynthia migrat agros.

Spargite humum folijs, manibus date roscida plenis

Serta : fluant fusæ per nemus omne rosæ.

Huic nemora, & saltus, fontesq; recludite puros,

Vt gelida arentem temperet vnda sitim.

Tu quoque de Getico, Borea, celer axe faueto ;

Per dominæ placido flamine curre sinus.

De-

*Defendat nimios tuus illi spiritus æstus ,
 Illa tuis animis purpurea ora subi.
 Sed caue ne nostris committas oscula labris :
 Attica amanti sit tibi præda satis.
 Campani montes , & formosissima prata ,
 Vxoris niueo pascua tacta pede ,
 O utinam vestros possem penetrare recessus ,
 Aspicere & Dryadum vestra per antra choros!
 Tecum unà salices inter , mea vita , iacerem ,
 Tecum unà in siluis vellem agitare feras.
 Et modo captarem frigus , legeremq; ligustra
 Candida , caelestes implicitura comas.
 Et modo penderem dulci cantantis ab ore,
 Miratus docta carmina auita lyra.
 O quoties, medio cùm Sol altissimus orbe est ,
 Acciperet fessos qualibet umbra duos!
 Non quererer, teneros æstus quòd laderet artus ,
 Fædarentq; meas retia torta manus.
 Vana sed aëria rapiunt mea vota procellæ :
 Proh dolor! en siluas , me sine , sola vides.
 Ah saltem capiant te nulla obliuia nostri ,
 Et dicas : Coniux , hei mihi ! fidus abest.
 Cura sit ilicibus nostros incidere amores :
 Fac legar in multo cortice scriptus ego.*

Hæ tibi sint artes: longum sic falle laborem:

Parce per hos æstus, vita, nocere tibi.

Intereà lectis te somnia nostra reducant:

Luminibus nostris umbra benigna veni.

Tunc ego perpetuo vellem languescere somno:

Tunc matutinos odero Solis equos.

Te tamen & vigilans spectabo: perfruar absens

Vultibus optatis, quos mihi cera refert.

Non respondentis simulacraq; vana figura

Alloquar, & labris oscula mille dabo.

Felix Pygmalion, signi qui captus amore,

Vota ferens Veneri, viuere vidit ebur.

Nostrum viuut ebur, spirantia membra puella:

En erit, ut possim hoc diues amore frui?

Et fruar, & nostro pones vestigia lecto:

In mea tu venies brachia, dulce caput.

Spes bona, promissis tristes que ducis amantes,

Ingredere ô tandem pectora fessa malis.

Tuq; ô decurrens animosa per astra Leonis

Axe moraturas contrahe, Phæbe, faces.

Teq; citò accipiat redeuntem flexibus actis,

Quæ pensat somnos lumine Libra pari.

Tunc molles campi, tunc clementissimus annus,

Qui discessuros carpere suadet iter.

V

At

Hæ

At tu, saeva Lues, succincta Pauoribus alas,
Sub patria infandum Tartara conde caput.
Solve metu Romam, fugiens Saturnia regna:
Splendeat hinc roseo lumine pura dies.
Tunc, mea lux, venies nostrorum finis amorum,
Sive velis terris, equore sive vehi.
Ipsè tibi faciles undas, ventosq; precabor,
Nereidumq; regant ut tua lina manus.
Aspiciensq; tuam tranquilla per equora pinum,
Illa vehit, dicam, numina nostra ratis.
Non me fallenti tardabit litus arenâ,
Non breuia alternis stagna refusa vadis,
Oscula quin tibi dem properata sine ordine multa,
Oscula amatori trans mare digna rapi.
At tu Romuleas arces inuecta triumpho,
In Latij venies patrua regna senis.
Quæ te pompa manet, cum tu pulcerrima rerum
Ibis inarratis per fora plena rotis!
Dardanij occurrent proceres, festæq; cateruæ:
Templa frement plausu, letitiâq; vie.
Aspicias Urbem, victricia mœnia mundi,
Alternae Solis quam tremuere domus.
Hæc legum belliq; parens oracula terris
E Vaticano culmine sancta canit.

Hic

VIRGINII CÆSARINI. 307

Hic Patruus dat iura meus, qui fœdere nexos

Nos iterum iunget per noua sacra manu.

Hic vir, hic est, italis pacem qui reddidit aruis,

Nondum tergemino cinctus honore caput.

At nunc sceptrâ tenens, irasq; atque impia bella

Criminaq; inuicta vincâ adamante ligat.

Huius ab auspicijs Diuorum altaria crescunt,

Templaq; cœlitibus ture vaporat Iber.

Hic senium emendat legum, & suffragia Patrum:

Hoc duce per Latium prisca metalla fluunt.

Non ego ventosus trabeas generisq; tropæa

Hic refero, ut titulis perfruar ipse meis.

Mens meliora monet: magna hæc tibi gaudia narro,

Vt citius stimulis acta ferare nouis.

Quin te purpureâ redimitus tempora vittâ

Optatam frater plausibus excipiet.

Hunc fama est meritis ostrinos vincere honores:

Fortunam didicit tam benè ferre suam:

Seu rem Romanam statuit plaudente Senatu,

Siue rudes populos Romula sacra docet.

Hic desueta diu reuocauit ad otia Musas,

Fraudentur celebri ne sua facta lyrâ.

Te centum, aut plures tollent ad sidera vates:

Nam centum, aut plures Tybridis arua colunt.

Hic

V 2

En

*En citharas, & pleetra citant, thalamisq^{ue} precantur
 Et faueat nostris lampade clarus Hymen.
 Quid memorem, quæ nostra parat tibi munera mater,
 Arabio niteas ut noua nupta mari?
 Et claros lapides, Erythrææ & germina concha,
 Quæ peperit Ganges, quæ Comorina Thetis?
 Iam tibi depectunt folijs sua vellera Seres,
 Et tunicas auri fulgure pingit acus.
 Flammea net paruo fecunda Bononia Rheno,
 Optat virgineus quæ sibi vela pudor.
 Et viridi zonam variant tibi luce smaragdi,
 Quæ tandem est nostrâ dissolüenda manu.
 Quare agè, cum mitis patientur frigora bruma,
 Cumarum Euboico litore solue ratem.
 Intereà pro me tecum mea litera uiuat,
 Occupet & partem charta recepta tori.*